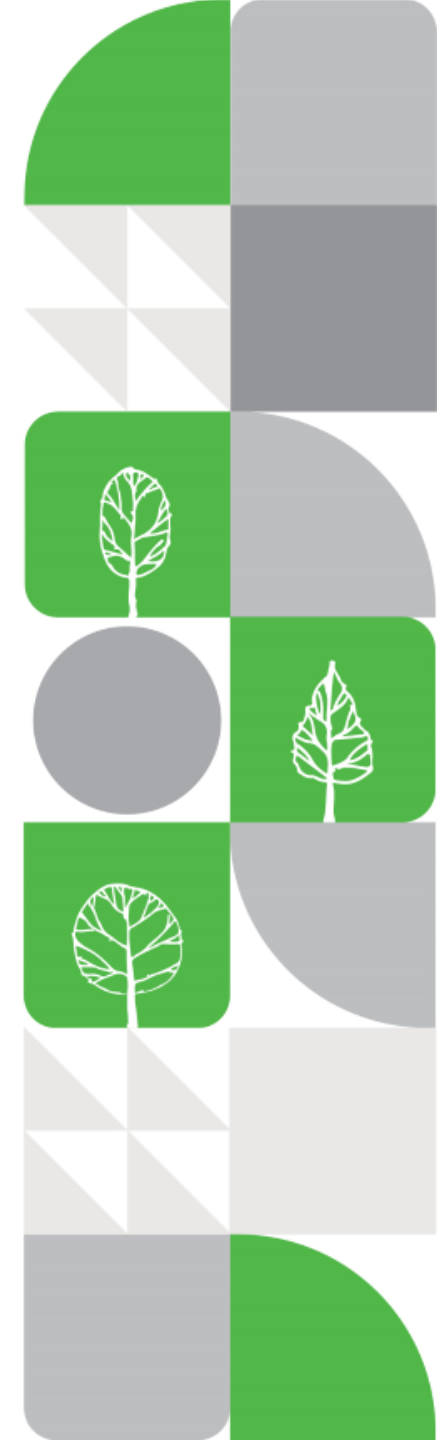

SPOTKANIE

Omówienie zagadnień
z zakresu ochrony środowiska,
w szczególności przyrody w Polsce

AGENDA

9.00-12.30 – Sesja I

9.00 - rozpoczęcie spotkania

- ✔ 9.10 - Obszary chronione
- ✔ 9.45 - Korytarze ekologiczne
- ✔ 10.20 - Odstępstwa od zakazów dotyczących gatunków chronionych

10.55 – 11.20 - Przerwa kawowa

- ✔ 11.20 - Inwazyjne gatunki obce
- ✔ 11.55 - Zmniejszanie presji na rzeki

12.30 – 13.15 Przerwa obiadowa

13.15-15.00 – Sesja II

- ✔ 13.15 - System ocen oddziaływania na środowisko
- ✔ 13.50 - Kompensacja przyrodnicza drzewostanu

14.25 - Podsumowanie

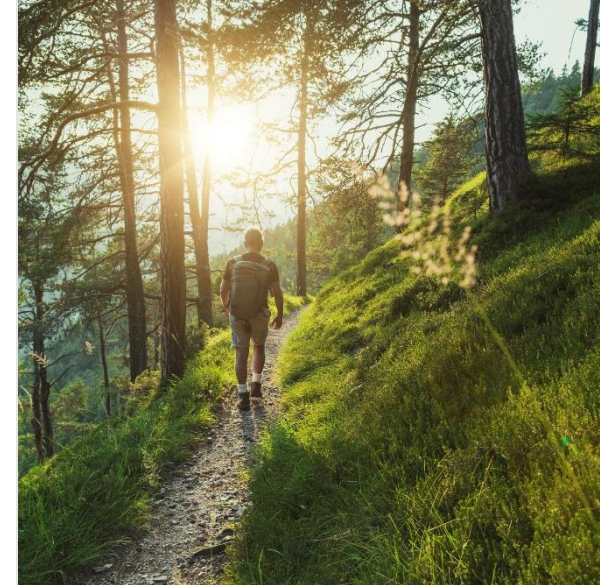
15.00 - Zakończenie

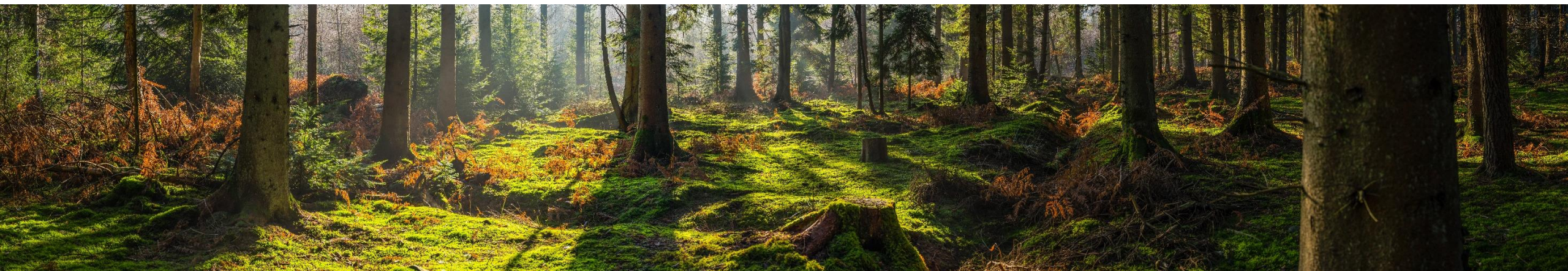
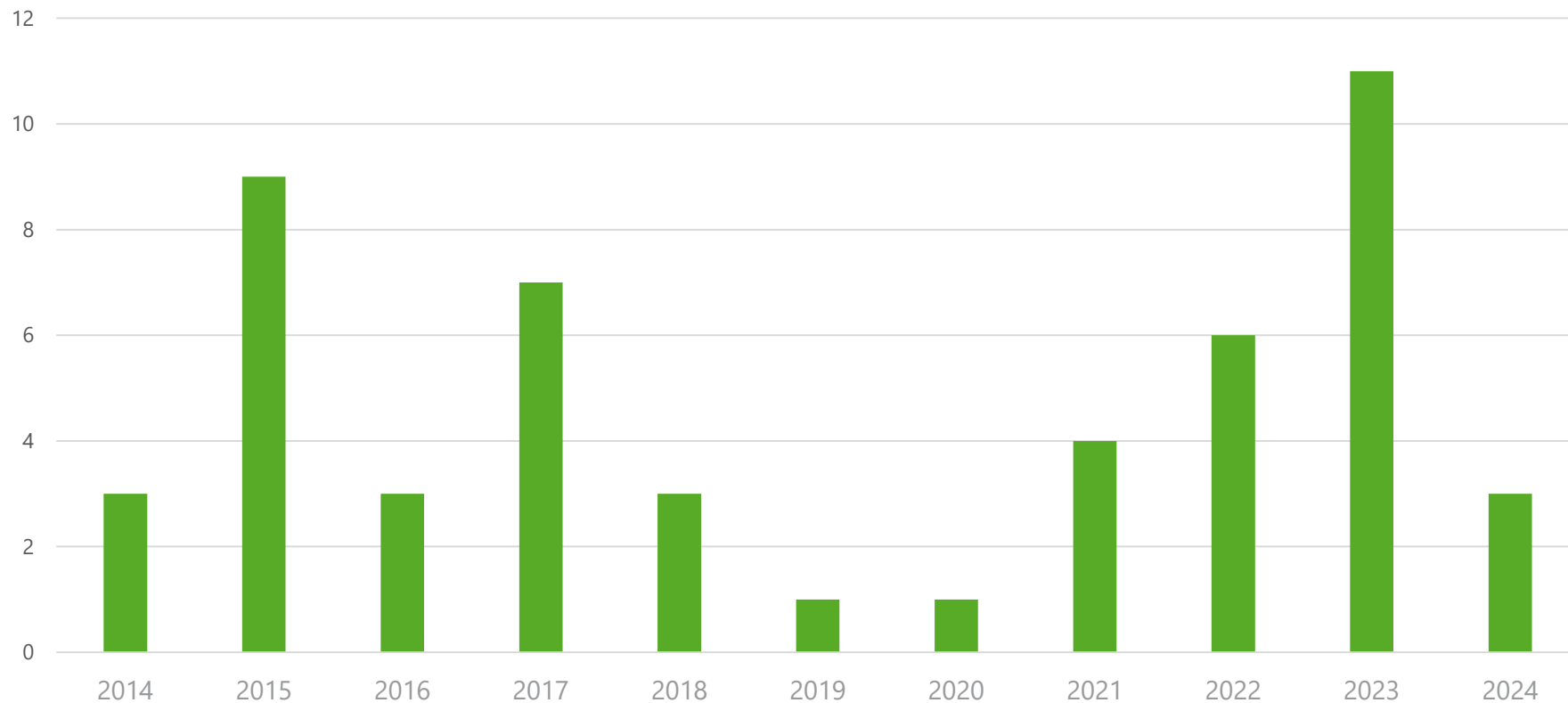
▶ Zagadnienia związane z ochroną przyrody

Sławomir Wodzyński

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Departament Zarządzania Zasobami Przyrody

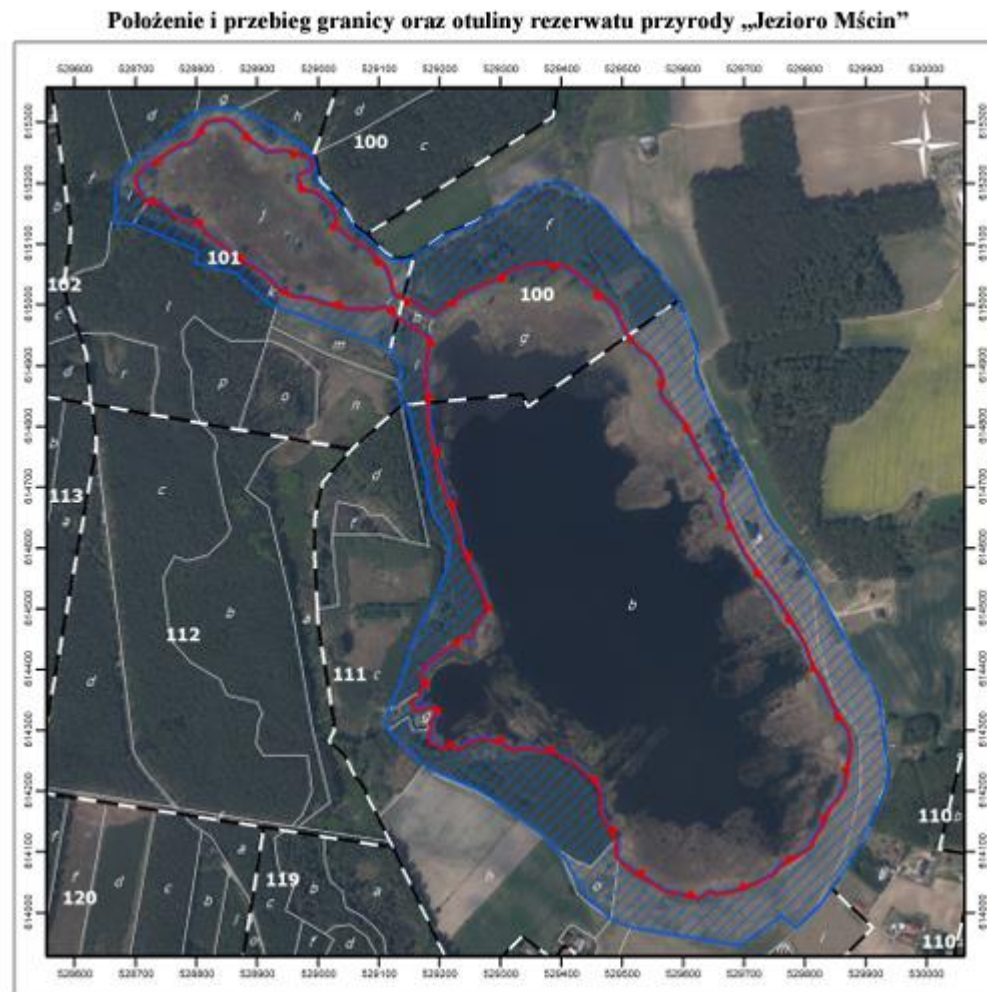
Nowe rezerваты przyrody 2014-2024

Wyznaczone:

- ▶ Dolina Smarkatej (55,94 ha)
- ▶ Jezioro Mścín (49,88 ha)
- ▶ Kochanowski Grąd (41,47 ha)

W toku prace nad kolejnymi rezerwatami,
w tym 10 w RDOŚ Bydgoszcz.

100 rezerwatów na 100-lecie Lasów Państwowych

- wstępna lista planowanych rezerwatów (ok 250 propozycji)
- aktualnie: weryfikacja propozycji przez RDOŚ (lipiec/sierpień 2024 r.)
- regionalne konsultacje społeczne (lipiec/sierpień 2024 r.)
- wyznaczenie rezerwatów – do końca 2024 r.

Rezerваты przyrody – czas na comeback!

- ✓ weryfikacja propozycji na terenach leśnych przez RDOŚ (do 12.2024)
- ✓ modyfikacja gospodarki leśnej na wybranych terenach od 2025 r.
- ✓ prace nad wyznaczaniem rezerwatów od 2025 r.

ORGANIZATOR I KOORDYNATOR AKCJI:

WSPÓLPRACA:

Rezerваты przyrody – co dalej?

PROBLEMY

- ✔ brak planów ochrony i brak realnych działań
- ✔ archaiczne przepisy:
  - klasyfikacja rezerwatów,
  - skomplikowane i kosztochłonne planowanie ochrony

KIERUNEK ZMIAN:

- ✔ rezerваты ekosystemowe z uproszczonymi planami ochrony?

Obszary Natura 2000

- ✔ Zakończony proces wyznaczania, ale są i będą zmiany!
- ✔ Proces planowania ochrony – w toku.
- ✔ Nowe SDFy od 2025 r.!

PROBLEMY

- ✔ identyfikacja siedlisk (co jest siedliskiem naturalnym???)
- ✔ ochrona czynna na gruntach prywatnych
- ✔ metodyka oceny stanu zachowania
- ✔ określanie celów ochrony

Inne zagadnienia związane z ochroną przyrody

- ▣ obszary transgraniczne
(rezerwaty, PK, OCHK i gminne formy)
- ▣ sankcja administracyjna za naruszenie wybranych zakazów dot. obszarów chronionych i ochrony gatunkowej (decyzja RDOŚ):
  - możliwość wstrzymania działań
  - możliwość nałożenia obowiązku przywrócenia do stanu poprzedniego
- ▣ cyfryzacja aktów dot. form ochrony przyrody (granice – wektorowo)
- ▣ subwencja ekologiczna dla samorządów (prace w MF)

- ✔ spotkania Komitetu Mokrądlowego (od 2020 r.)
- ✔ konferencje GDOŚ na temat paludikultury (2022 r.) i ponownego nawadniania mokradeł (2024 r.)
- ✔ materiały informacyjne, publikacje raportów technicznych, tablice informacyjne, film „Narew – od źródeł do ujścia”
- ✔ Projekt Strategii ochrony mokradeł – obecnie uzgodnienia wewnątrzresortowe
- ✔ nowy obszar Ramsar w Polsce - Bagienna Dolina Rospudy - zgoda na procedowanie!
- ✔ szczegóły na stronie:
<http://ochronaprzyrody.gdos.gov.pl/ochrona-mokradel>

► Korytarze ekologiczne

//

KORYTARZ EKOLOGICZNY - obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów.

//

ALE

- brak formalnej ochrony poza obszarami chronionymi
- konieczność uwzględniania w planowaniu przestrzennym i procedurach OOS
- dyrektywa RED III - obszary przyspieszonego rozwoju OZE (strefy to-go):
  - wyłączając obszary Natura 2000 i obszary wskazane w ramach krajowych systemów ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, główne szlaki migracyjne ptaków i ssaków morskich (...)

Korytarze ekologiczne – plany na przyszłość

- ▼ **zmiany ustawowe** - zwiększenie ochrony korytarzy ekologicznych
- ▼ Projekt LIFE „**KORYTARZE DLA NATURY**” jako potencjał do zachowania bioróżnorodności oraz budowania odporności na zmiany klimatu:
  - aktualizacja mapy korytarzy ekologicznych
  - ochrona czynna m.in.: nasadzenia, budowa nowych przejść dla zwierząt

Dziękuję za uwagę

SŁAWOMIR WODZYŃSKI
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Departament Zarządzania Zasobami Przyrody

▶ Odstępstwa od zakazów dotyczących gatunków chronionych

Jakub Romanowski

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Departament Zarządzania Zasobami Przyrody

Zezwolenia na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną gatunkową

Każdy, kto ma zamiar wykonywać czynności, które mogą doprowadzić do złamania zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych określonych w:

- rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt
- rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej roślin
- rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej grzybów

musi posiadać zezwolenie na odstępstwo od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną gatunkową wydane w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody przez właściwy organ ochrony przyrody:

- regionalnego dyrektora ochrony środowiska
- Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
- Ministra Klimatu i Środowiska

(zgodnie z podziałem kompetencyjnym określonym w ustawie o ochronie przyrody).

Zezwolenia na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną gatunkową

Zezwolenia mogą być wydane na wniosek zawierający odpowiednio:

- ✔ imię, nazwisko i adres albo nazwa i siedziba wnioskodawcy
- ✔ cel wykonania wnioskowanych czynności
- ✔ opis czynności, na którą może być wydane zezwolenie
- ✔ nazwa gatunku lub gatunków, których będą dotyczyły działania, w języku łacińskim i polskim, jeżeli polska nazwa istnieje
- ✔ liczba lub ilość osobników, których dotyczy wniosek, o ile jest to możliwe do ustalenia
- ✔ wskazanie sposobu, metody i stosowanych urządzeń do chwytania, odławiania lub zabijania zwierząt albo sposobu zbioru roślin i grzybów lub sposobu wykonania innych czynności, na które może być wydane zezwolenie, a także miejsca i czasu wykonania czynności oraz wynikających z tego zagrożeń
- ✔ wskazanie podmiotu, który będzie chwycił lub zabijał zwierzęta

Wzory wniosków dostępne są do pobrania na stronach internetowych MKiŚ, GDOŚ i RDOŚ.

Zezwolenia na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną gatunkową

- Indywidualne zezwolenia (decyzje administracyjne) na odstępstwa od zakazów są wydawane jeżeli zachodzą odpowiednie przesłanki do ich wydania

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, regionalny dyrektor ochrony środowiska i Minister Środowiska może wydać zezwolenie na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną w przypadku:

- braku rozwiązań alternatywnych
- jeżeli nie jest to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów
- gdy zachodzi jedna z przesłanek o których mowa w art. 56 ust. 4 pkt 1-7 ustawy o ochronie przyrody (np. interes zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego, realizacja badań naukowych, działań edukacyjnych)
- Orzeczenie ma charakter uznaniowy. Swoboda organu administracyjnego nie ma charakteru nieograniczonego. Organ ma możliwość wydania zezwolenia tylko wówczas, gdy spełnione są trzy ww. przesłanki (warunek obligatoryjny). Kierować musi się jeszcze względami interesu społecznego i słusznego interesu strony – zasada prawdy obiektywnej.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach a decyzja na odstępstwa od zakazów

- ✔ Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie zezwala na przeprowadzenie czynności zakazanych w stosunku do gatunków chronionych.
- ✔ Decyzja środowiskowa określa warunki wykorzystywania terenu ze szczególnym uwzględnieniem m.in. konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, w tym gatunków chronionych i może pouczać co do konieczności uzyskania zezwolenia na odstępstwo od zakazów w stosunku do tych gatunków.
- ✔ Brak stosownego pouczenia nie zwalnia z obowiązku uzyskania zezwolenia z zakresu ochrony gatunkowej.
- ✔ Decyzje te wydawane są w odrębnych postępowaniach i mają inny charakter.
- ✔ Zezwolenie z zakresu ochrony gatunkowej ma węższy zakres i przez to zawiera bardziej szczegółowe postanowienia w porównaniu do decyzji środowiskowej.
- ✔ Często inne organy są właściwe do wydania decyzji środowiskowej i decyzji dotyczących gatunków chronionych.
- ✔ Wskazania decyzji środowiskowej oraz raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (m.in. właściwie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza oraz zalecenia ekspertów) często wykorzystywane są przy sporządzaniu wniosku o wydanie zezwolenia z zakresu ochrony gatunkowej.

Kierunki zmian w zakresie odstępstw od zakazów

- ✔ System odstępstw od zakazów obowiązujących w Polsce jest spójny i zgodny z przepisami Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej.
- ✔ Planowane zmiany przepisów podyktowane są próbą praktycznego rozwiązania zauważonych problemów.
- ✔ W art. 52 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody planuje się wprowadzić dwa nowe zakazy w stosunku do dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową:
  - Pierwszy z nich dotyczy „płoszenia przy użyciu broni palnej, hukowej amunicji z pociskami gumowymi”. Zakaz ma duże znaczenie przy płoszeniu dużych drapieżników takich jak niedźwiedzie.
  - Kolejny zakaz „umyślnego dokarmiania lub wabienia w celu fotografowania, filmowania lub obserwacji” planuje się wprowadzić w celu zapobieżenia przypadkom regularnego dokarmiania i wabienia, w celu wykonywania zwierzętom komercyjnych zdjęć.
- ✔ Proceder dokarmiania powoduje zmianę behawioru zwierząt, ich osvajanie się z człowiekiem i przyzwyczajanie do karmienia przez ludzi, co może powodować sytuacje niebezpieczne – zmniejszenie lęku przed człowiekiem i podchodzenie do gospodarstw w poszukiwaniu pożywienia.

Dziękuję za uwagę

Jakub Romanowski
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Departament Zarządzania Zasobami Przyrody

Inwazyjne gatunki obce

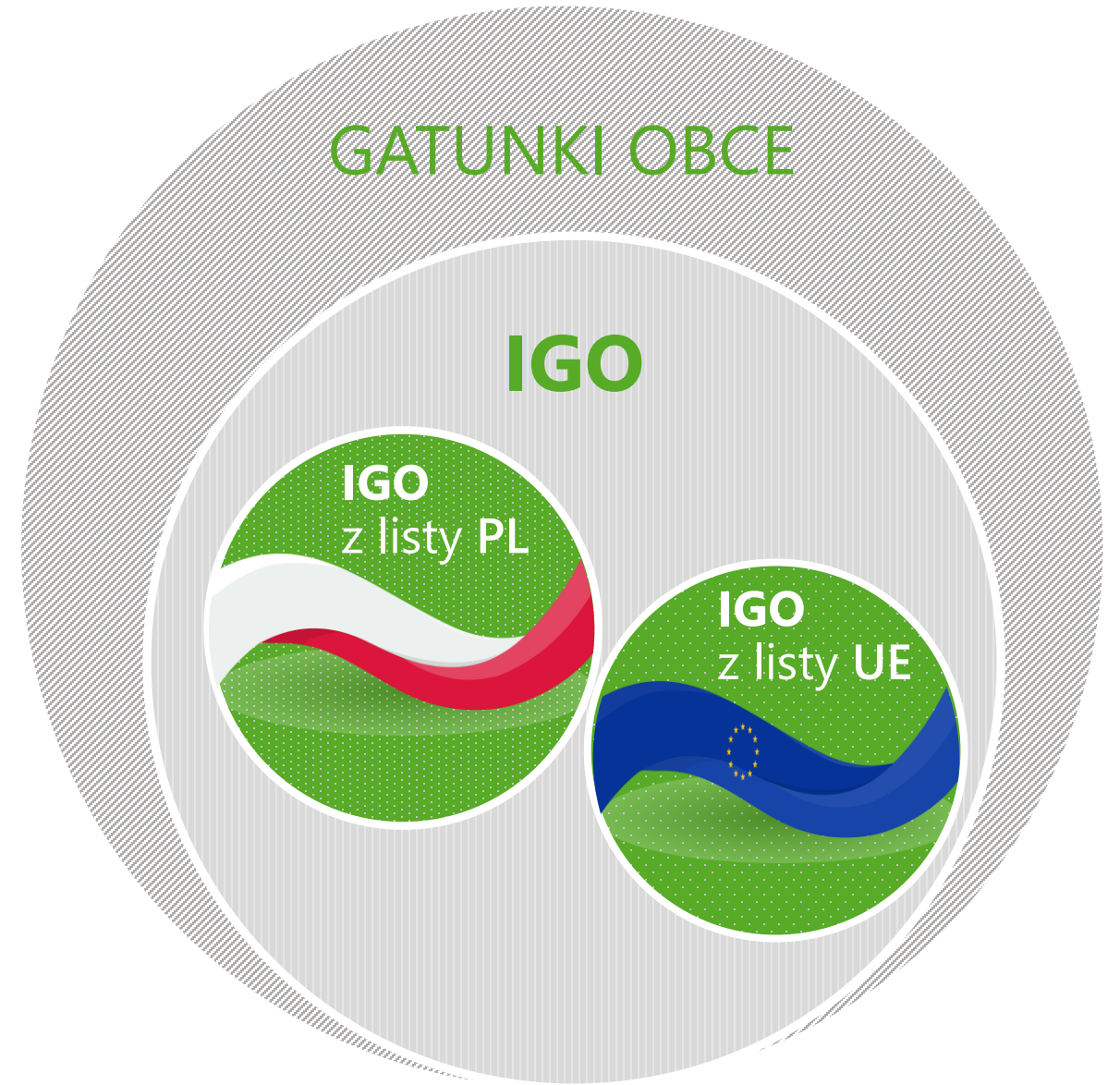
Jakub Romanowski

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Departament Zarządzania Zasobami Przyrody

► Co to jest GO, IGO, ..?

- ▶ wejście w życie – 1 stycznia 2015 r.
- ▶ stosowane bezpośrednio
- ▶ organy i procedury określa ustawa o gatunkach obcych

ŻÓŁW OZDOBNY
gatunek inwazyjny

- ▶ wejście w życie – 3 sierpnia 2016 r.
- ▶ aktualizacja: 2.08.2017 r.; 15.08.2019 r.; 2.08.2022 r., ..(2025)
- ▶ łącznie 88 IGO UE: 41 gat. roślin (1 glon) i 47 gat. zwierząt

Czas start!

BARSZCZ SOSNOWSKIEGO
gatunek inwazyjny

29 grudnia 2016 r.

Start projektu „Opracowanie zasad kontroli i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych wraz z przeprowadzeniem pilotażowych działań i edukacją społeczną”.

- ✔ przeprowadzono analizę dróg niezamierzonego wprowadzania i rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych (wdrożenie rozporządzenia UE)
- ✔ dokonano wyboru dróg priorytetowych i opracowano projekt planu działań
- ✔ opracowano system nadzoru / Rejestr IGO
- ✔ przeanalizowano 118 gatunków obcych
  - ocena i określenie stopnia inwazyjności
  - przygotowanie map występowania i określenie stopnia rozprzestrzenienia;
  - opracowanie karty informacyjnej gatunku

Ustawa o gatunkach obcych

WEJŚCIE W ŻYCIE: 18 GRUDNIA 2021 R.

- zawiera przepisy uszczegóławiające rozporządzenie UE
- analogiczne przepisy dla IGO z listy PL, jak dla IGO z listy UE
- procedury (np. zgłoszenia stwierdzenia IGO w środowisku)
- organy odpowiedzialne za wydawanie zezwoleń: **GDOŚ** i **RDOŚ**
- podmioty odpowiedzialne za podejmowanie działań zaradczych i środków renaturyzacyjnych:
  - IGO podlegające szybkiej eliminacji – RDOŚ/DPN/DUM/GIRM
  - IGO rozprzestrzenione na szeroką skalę – zasadniczo zarządca nieruchomości lub gmina za podmiot prywatny
- zasada „zanieczyszczający płaci” w przypadku wprowadzenia IGO
- kontrola urzędowa wwozu IGO do Polski
- administracyjne kary pieniężne (do 1 mln zł !) i przepisy karne

WIEWIÓRKA SZARA

Jest większa i silniejsza od rodzimej wiewiórki pospolitej, z którą konkuruje o pokarm i miejsce rozrodu. Obgryza korę drzew, powodując ich usychanie.

Plan działań dla dróg IGO

Plan działań dotyczący priorytetowych dróg przenoszenia IGO stwarzających zagrożenie dla Unii lub IGO stwarzających zagrożenie dla Polski pn.: "Ucieczka gatunków roślin ozdobnych z niekomercyjnych upraw ogrodniczych" oraz "Ucieczka gatunków zwierząt domowych, gatunków akwarystycznych i terrarystycznych,, - Uchwała nr 133 RM z dnia 15 czerwca 2022 r. (M. P. z 2022 r. poz. 706)

- ✔ zadania do 2030 r.
- ✔ dla MKiŚ, GDOŚ, RDOŚ, MRiRW, MSWiA, NFOŚiGW, WFOŚiGW

ŻÓŁW CZERWONOLICY

Uwalniany do środowiska z domowych hodowli. Jest drapieżnikiem i przez konkurencję stwarza zagrożenie dla żółwia błotnego i innych rodzimych gatunków zwierząt.

Rozporządzenia krajowe ws. IGO UE/PL

Rozporządzenie RM z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy IGO stwarzających zagrożenie dla Unii i listy IGO stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz **środków** mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów (Dz. U. poz. 2649)

Wejście w życie – 17 grudnia 2022 r.

Obejmuje łącznie **106 gatunków**: 88 (UE); 18 (PL)

Rozporządzenie MKiŚ z dnia 7 grudnia 2022 r. w sprawie określenia wymagań **oznakowania** oraz wykonania **dokumentacji fotograficznej** indywidualnych cech zwierząt należących do IGO (Dz. U. poz. 2618)

Wejście w życie: 29 grudnia 2022 r.

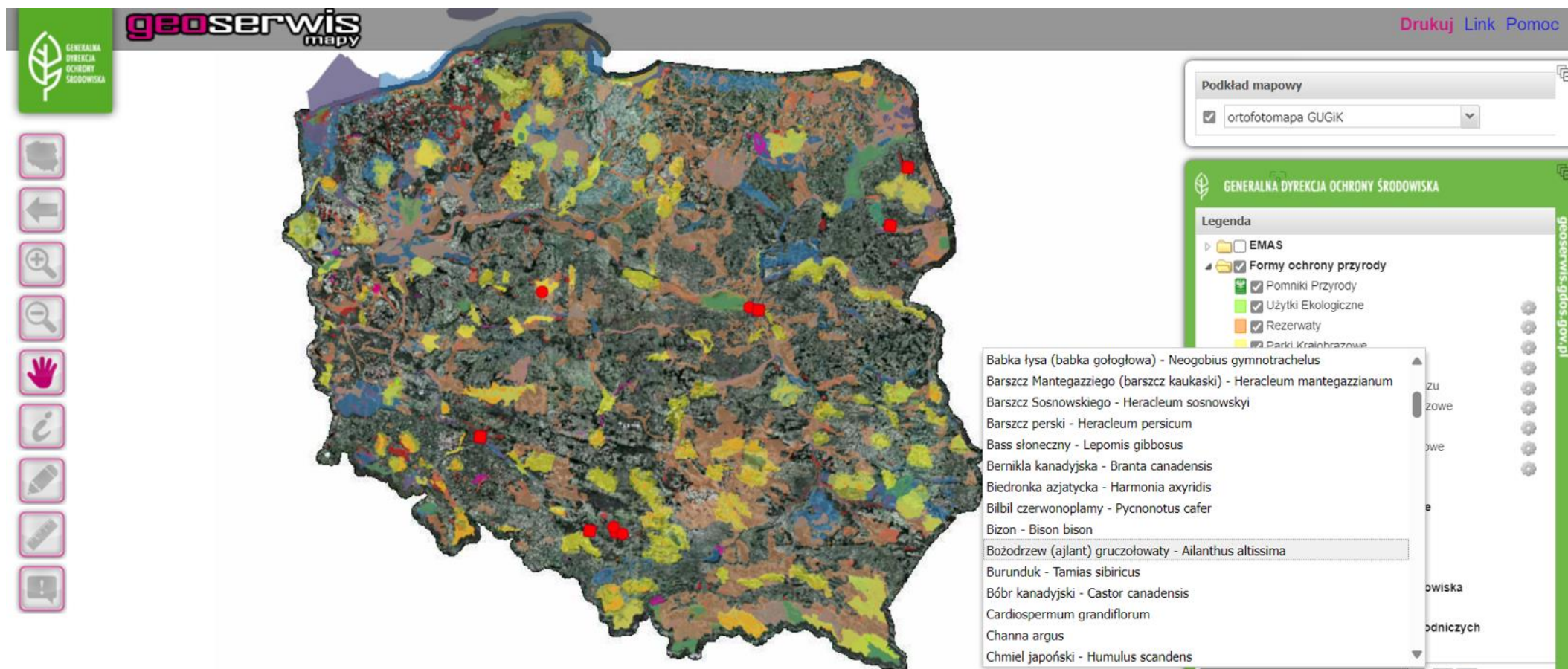

ŻÓŁW CZERWONOLICY

Uwalniany do środowiska z domowych hodowli. Jest drapieżnikiem i przez konkurencję stwarza zagrożenie dla żółwia błotnego i innych rodzimych gatunków zwierząt.

Raportowanie do gminy

Stwierdzenie IGO w środowisku należy zgłosić do gminy (zgodnie ze wzorem na stronie GDOŚ), jak również po przeprowadzeniu działań zaradczych - raport z działań zaradczych (zgodnie ze wzorem na stronie GDOŚ).

The screenshot shows the 'geoserwis mapy' web application. The main map displays a geographical area with various colored overlays representing different types of environmental protection. A legend on the right side of the map lists several categories:

- EMAS
- Formy ochrony przyrody
  - Pomniki Przyrody
  - Użytki Ekologiczne
  - Rezerваты
  - Parki Krajobrazowe

A detailed list of species is visible in the bottom right corner of the map area, including:

- Babka lysa (babka gologłowa) - *Neogobius gymnotrachelus*
- Barszcz Mantegazziego (barszcz kaukaski) - *Heracleum mantegazzianum*
- Barszcz Sosnowskiego - *Heracleum sosnowskyi*
- Barszcz perski - *Heracleum persicum*
- Bass słoneczny - *Lepomis gibbosus*
- Bernikla kanadyjska - *Branta canadensis*
- Biedronka azjatycka - *Harmonia axyridis*
- Bilbil czerwonooplamy - *Pycnonotus cafer*
- Bizon - *Bison bison*
- Bożodrzew (ajlant) gruczołowaty - *Ailanthus altissima*
- Burunduk - *Tamias sibiricus*
- Bóbr kanadyjski - *Castor canadensis*
- Cardiospermum grandiflorum*
- Channa argus
- Chmiel japoński - *Humulus scandens*

Działania zaradcze

- eliminacja, kontrola lub izolacja
- szybka eliminacja IGO – w ciągu 3 miesięcy należy podjąć działania; notyfikacja do KE o stwierdzeniu i działaniach dla takiego IGO UE
- podmiot prywatny może wystąpić do gminy o zwolnienie z tego obowiązku i przeprowadzenie działań za niego, a jeśli tego nie zrobi i działań nie przeprowadzi, to wójt może przeprowadzić je sam i obciążyć właściciela kosztami
- eliminacja IGO odbywa się także na podstawie ustawy Prawo łowieckie; myśliwy wykonujący polowanie może pozyskać, w dowolnej liczbie ptaki i ssaki IGO
- organ odpowiedzialny może wejść na nieruchomości (na podstawie decyzji, a w wyjątkowych przypadkach także bez niej)

Co dalej?

- Planujemy kolejny projekt w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027:
„Wdrażanie Planu działań dla priorytetowych dróg przenoszenia inwazyjnych gatunków obcych”.
- Planowane rozszerzenie listy IGO dla UE (o 27 gatunków) – głosowanie prawdopodobnie w 2025 r.

Dziękuję za uwagę

JAKUB ROMANOWSKI
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Departament Zarządzania Zasobami Przyrody

▶ Zmniejszanie presji na rzeki

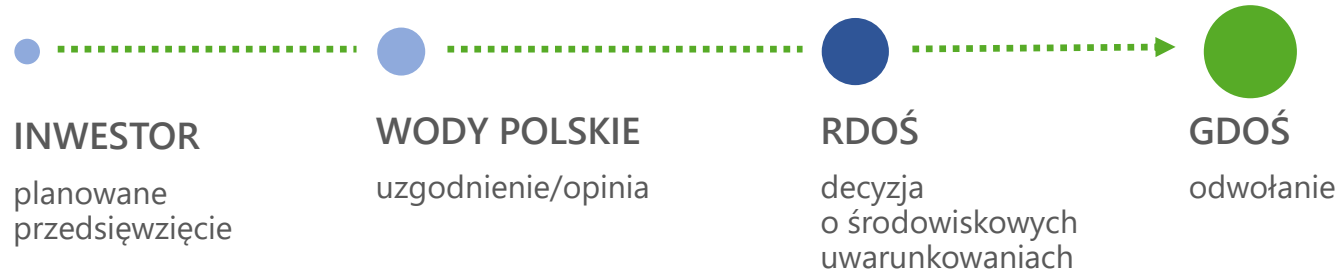
Maciej Kwiatkowski

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko

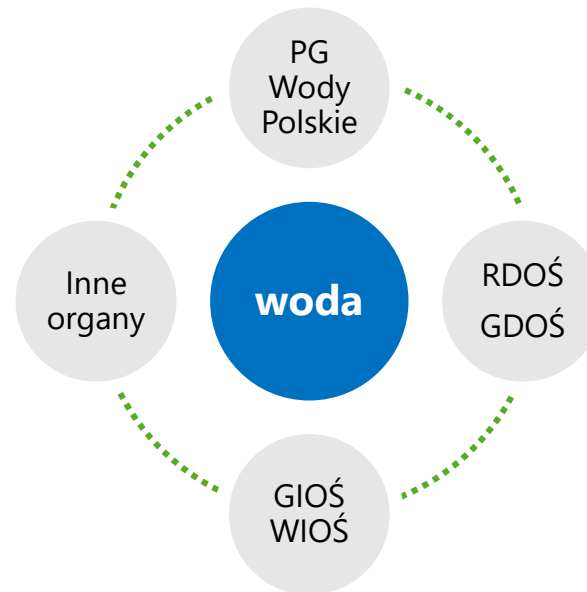

Rzeki w harmonii z przedsięwzięciem

Jak zrobić to najlepiej?

Wody
w Polsce?
Kto ma
na nie wpływ?
Jaki wpływ ma
RDOŚ/GDOŚ?

- postępowanie w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – w jej ramach przeprowadzana jest ocena wodnoprawna
- postępowania dot. działań w rzekach i na obszarach form ochrony przyrody (art. 118 u.o.o.p.)
- zarządzanie rezerwatami i obszarami Natura2000
- uzgodnienia/opinie (np. WZ, postępowania o wydanie DŚU)

Rzeki? Naturalnie!

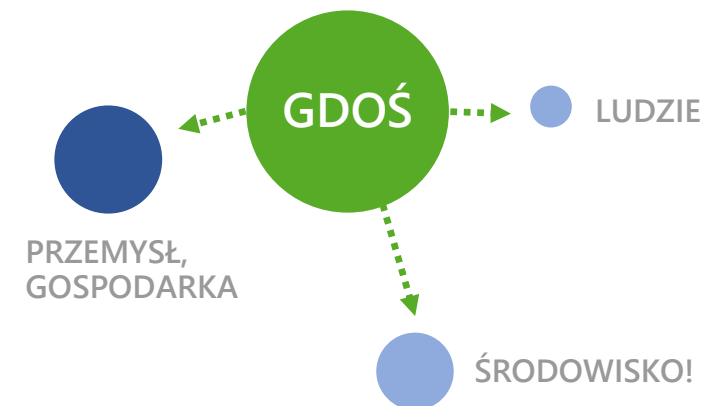
Jak robić rzeczy lepiej?

- ✔ Jak pogodzić ochronę środowiska wodnego z rozwojem?
- ✔ Jak ułatwić rzekom poprawę ich stanu?
- ✔ Jak efektywniej ograniczać presję na wody?
- ✔ Jakie działania mogą przyczynić się do poprawy stanu chemicznego, ekologicznego?
- ✔ Czy ingerencja w hydromorfologię naturalnej rzeki (np. podczas przełożenia cieku) może poprawić jej stan hydromorfologiczny? Jak go nie pogarszać?
- ✔ Jak zrobić coś dla rzek lepiej, małym lub większym kosztem?
- ✔ Czy konieczne jest przeprowadzenie ukierunkowanych na rzeki badań?
- ✔ Co można zrobić lepiej? ...

JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD

stan/potencjał ekologiczny + stan chemiczny = stan ogólny

Jak robić rzeczy lepiej?

Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie wpływa negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych to należy odmówić zgody na realizację przedsięwzięcia (art. 81 ust. 2 u.o.o.ś).

ORGAN OCHRONY ŚRODOWISKA

ORGAN WODNOPRAWNY

Państwowe
Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie

Chcemy usłyszeć konstruktywne uwagi, sugestie, pomysły!

- Prostowanie meandrujących odcinków rzek. Przekładanie „prostych” rzek i wprowadzanie kątów prostych. Wykorzystywanie betonu, gabionów, ostróg itp.
- Wycinka drzew przy rzekach, zwiększenie nasłonecznienia. Wpływ na zwierzęta.
- Zunifikowane odbudowywanie koryt naturalnych rzeki przy użyciu naturalnych materiałów lecz bez uwzględnienia jej lokalnego charakteru. Odtwarzanie miejsc tarliskowych. Wpływ przebudowy koryta na szybkość nurtu rzeki.
- Kierowanie wód opadowych z dróg kołowych i kolejowych do szczelnych zbiorników dławiących ich spływ do rzek. Czy należy całkowicie opróżnić te zbiorniki, a może lepiej aby zbiornik miał również możliwość infiltrowania?
- Wpływ roślin w sąsiedztwie rzek na jakość ich wód. Zacienienie i ograniczenie spływu biogenów. Odpowiedni dobór strefy ekotonowej.

źródło zdjęcia nr 3: Rafał Daniecki

Dziękuję za uwagę

Maciej Kwiatkowski

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko

System ocen oddziaływania na środowisko

Paweł Dębowski

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko

System ocen oddziaływania na środowisko

Wyzwania w procedurze oceny oddziaływania na środowisko, w tym:

- wydłużenie ważności decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach
- analiza wariantowa

Art. 72 ust. 4

Złożenie wniosku lub dokonanie zgłoszenia może nastąpić w terminie 10 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna, o ile strona, która złożyła wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, lub podmiot, na który została przeniesiona ta decyzja, otrzymali, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 3, od organu, który wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach w pierwszej instancji, stanowisko, że aktualne są warunki realizacji przedsięwzięcia określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub postanowieniu, o którym mowa w art. 90 ust. 1, jeżeli było wydane. Zajęcie stanowiska następuje na wniosek uwzględniający informacje na temat stanu środowiska i możliwości realizacji warunków wynikających z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub postanowienia, o którym mowa w art. 90 ust. 1, jeżeli było wydane. Wniosek, o którym mowa w zdaniu drugim, składa się do organu nie wcześniej niż po upływie 5 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna.

PRZYCZYNY WPROWADZONYCH ZMIAN:

- ✔ problemy interpretacyjne warunku etapowej realizacji przedsięwzięcia
- ✔ brak wymagań prawnych co należy przedłożyć organowi we wniosku
- ✔ zbyt duża dowolność w stosowaniu tego instrumentu.

NEGATYWNY EFEKT:

- ✔ brak sprecyzowania pojęć:
  - możliwość realizacji warunków
  - zakres informacji na temat stanu środowiska

■ Doprecyzowanie art. 72 ust. 4 ustawy OOS?

Problem z określeniem zakresu danych wymaganych do przedłożenia organowi, obawa przed zbytnim rozbudowaniem instrumentu.

■ Rezygnacja z tego instrumentu:

wprowadzenie możliwości wydłużenia terminu posługiwania się decyzją środowiskową przez zawniostkowanie w odpowiednim terminie o przeprowadzenie ponownej oceny.

Art. 66 ust. 1

Raport OOŚ powinien zawierać informacje umożliwiające analizę kryteriów wymienionych w art. 62 ust. 1 oraz zawierać:

5) opis wariantów przedsięwzięcia uwzględniający szczególne cechy przedsięwzięcia lub jego oddziaływania na środowisko, ze wskazaniem wariantu wybranego do realizacji, racjonalnego wariantu alternatywnego oraz racjonalnego wariantu najkorzystniejszego dla środowiska; racjonalny wariant najkorzystniejszy dla środowiska może być tożsamy z wariantem wybranym do realizacji albo racjonalnym wariantem alternatywnym;

PRZYCZYNY ZMIANY:

Ograniczenie uznaniowości w zakresie wariantowania, przeciwdziałanie pogładowi, że raport OOŚ powinien każdorazowo zawierać trzy różne warianty przedsięwzięcia.

NEGATYWNY EFEKT:

Zwolnienie inwestora z przedstawiania uzasadnienia wskazania wariantu alternatywnego i najkorzystniejszego dla środowiska.

Art. 81 ust. 1

Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika brak możliwości realizacji przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, za zgodą wnioskodawcy, wskazuje w decyzji, spośród wariantów, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5, wariant dopuszczony do realizacji. W przypadku braku możliwości realizacji przedsięwzięcia w wariantach, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5, oraz w przypadku braku zgody wnioskodawcy na wskazanie w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wariantu dopuszczonego do realizacji, organ odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia.

PRZYCZYNY ZMIANY:

Ograniczenie uznaniowości w zakresie wariantowania, przeciwdziałanie zbyt dużej roli przypisywanej wariantowaniu kosztem analizy oddziaływań planowanego przedsięwzięcia i doboru odpowiednich działań minimalizujących.

NEGATYWNY EFEKT:

- ▶ ograniczenie możliwości wariantowania w toku oceny do alternatyw przedstawionych przez inwestora w raporcie OOŚ
- ▶ znaczne ograniczenie roli społeczeństwa w procedurze OOŚ i całym procesie inwestycyjnym

PLANY DOT. WARIANTOWANIA:

Przeprowadzenie oceny funkcjonowania przepisów, a następnie:

- ✔ pozostawienie aktualnego brzmienia
- ✔ powrót do poprzedniego brzmienia art. 66 ust. 1 pkt 5 i art. 81 ust. 1 ustawy OOS
- ✔ zaproponowanie innego brzmienia ww. przepisów

Dziękuję za uwagę

PAWEŁ DĘBOWSKI

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko

Kompensacja przyrodnicza drzew

Katarzyna Walczak-Mrówczyńska

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko

Kompensacja drzew w OOŚ

Art. 82 ust 1 pkt 2 lit a ustawy OOŚ

W decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wydawanej po przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwy organ, w przypadku gdy z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba wykonania kompensacji przyrodniczej - stwierdza konieczność wykonania tej kompensacji.

KOMPENSACJA

ART. 34 UST 1 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Dotyczy planów lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000 lub proponowanych OZW (art. 33 ust 1 ustawy o ochronie przyrody) łączne spełnienie przesłanek:

- ✔ konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym (*siedliska i gatunki priorytetowe)
- ✔ brak rozwiązań alternatywnych
- ✔ wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000

ART. 75 UST. 3 USTAWY POŚ

Jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą.

ART. 3 UST 8 USTAWY POŚ

„kompensacja przyrodnicza” - zespół działań obejmujących w szczególności (...) zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych.

Różne cele kompensacji drzew

Wycinka na terenach zurbanizowanych

mikroklimat miejski,
ochrona przed hałasem,
zanieczyszczeniami,
krajobraz, siedliska zwierząt

Wycinka na terenach nieurbanizowanych

krajobraz, siedliska gatunków
chronionych (ostoja bioróżnorodności
na terenach intensywnie użytkowanych
rolniczo), trasy migracji (nietoperze,
owady saproksyliczne)

Wycinka na terenach leśnych

siedliska gatunków chronionych,
siedliska przyrodnicze,
trasy migracji ssaków, krajobraz

CELE SĄ OSIĄGALNE PRZEZ ODPOWIEDNI DOBÓR:

- miejsca, **skali**, składu gatunkowego, więźby, przygotowania gleby
- pielęgnacji, **monitoringu**, określenia docelowej udatności

Czy dostępne materiały są wystarczające i odpowiadają potrzebom wynikającym z różnych celów kompensacji

1. STANDARYZACJA PODEJŚCIA REGIONALNYCH DYREKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA

- ✔ zestawienia wyników monitoringów porealizacyjnych, dotyczących udatności nasadzeń
- ✔ mapa zadrzewień i terenów leśnych, powstałych w wyniku kompensacji

2. GATUNKI OBCE

- ✔ jak największy udział nasadzeń gatunków rodzimych (odmian, form, ekotypów – również w celu wspierania/promocji produkcji gatunków rodzimych do celów zieleni ozdobnej)
- ✔ procedowane zmiany UOP (art. 78 dotyczący zakładania i utrzymywania terenów zielonych)
- ✔ alternatywy dla nasadzeń pnączy przy ekranach w celu ochrony krajobrazu (np. formowanie i utrzymywanie żywopłotów z gatunków drzewiastych)
- ✔ lista gatunków (w szczególności odmian i form gatunków drzew, krzewów oraz pnączy, być może form płonnych?) rekomendowanych do nasadzeń kompensujących na terenach zurbanizowanych i poza nimi

3. ZASADY KOMPENSACJI WYCINKI TERENÓW LEŚNYCH

- ✔ jak postępować gdy dotyczy siedlisk przyrodniczych, a jak gdy innych zbiorowisk leśnych (NRL)?
- ✔ jak postępować gdy wycinka dotyczy lasów miejskich?
- ✔ gdzie znaleźć miejsce? (grunty należące do agencji rządowych, zobowiązanie do wykupu gruntów znajdujących się w obszarach niewralgicznych dla zachowania szlaków migracji zwierząt lub przylegających do przejść dla zwierząt – mapa takich obszarów do wykupu)
- ✔ sposób prowadzenia nasadzeń i pielęgnacji – czy tak jak w LP, gdzie celem jest produkcja drewna?

4. KOMPENSACJA - JAK DALEKO OD MIEJSCA WYCINKI

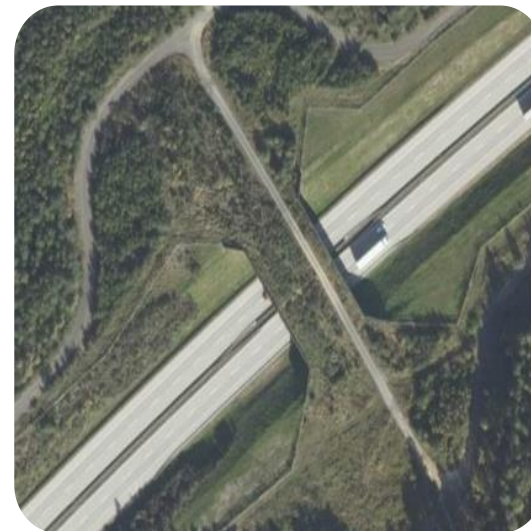
Różne cele kompensacji drzew

A2 przy węźle Dzierżgów -
udostępniona do ruchu w 2012 r.,
ortofotomapa z 2022 r.

A2 w okolicy miejscowości Piaski-
udostępniona do ruchu w 2012 r.
ortofotomapa z 2022 r.

A4 Zgorzelec – Krzyżowa
udostępniona do ruchu w 2009 r.
ortofotomapa z 2022 r.

Nasadzenia w obrębie przejść dla zwierząt:

- ▶ wpływ nachylenia najść na przejścia i sposobu odwodnienia na utrzymywanie się nasadzeń
- ▶ jaka powinna być warstwa humusu w obrębie przejścia?
- ▶ zgryzanie przez zwierzęta (czy sadzić dużo mając na względzie straty, czy stosować zabezpieczenia?)
- ▶ sposób zagospodarowania i utrzymywanie drzewostanu w sąsiedztwie przejść
- ▶ gatunki rekomendowane do nasadzeń na przejściach dla zwierząt

winobluszcz zaroślowy
przy przejściu dla zwierząt
przez trasę S17 Kołbiel
- Moszczanka 19.06.2024 r.
Fot. M. Zacharczuk

Dziękuję za uwagę

Katarzyna Walczak-Mrówczyńska

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko

Podsumowanie

